

ภาวะตับอ่อนอักเสบเฉียบพลัน จากยา Methimazole

การเปลี่ยนสายพันธุ์ไวรัส ในวัคซีนป้องกันไข้หวัดใหญ่

ช่วงต้นปี พ.ศ. 2562 European Medicines Agency ซึ่งเป็นหน่วยงานที่กำกับดูแลให้เกิดความปลอดภัยในการใช้ยาในสหภาพยุโรป และ Government Digital Service ซึ่งเป็นหน่วยงานที่มีหน้าที่ให้ข้อมูลภาครัฐของประเทศสหราชอาณาจักร ได้ประกาศเตือนให้ระวังการเกิดภาวะตับอ่อนอักเสบเฉียบพลัน (acute pancreatitis) จากยา carbimazole และ thiamazole (ชื่อพ้อง คือ methimazole) ทั้งนี้ยา carbimazole เป็นยาที่อยู่ในรูปแบบ prodrug เมื่อเข้าสู่ร่างกายจะเปลี่ยนเป็น methimazole โดยยา carbimazole เป็นยาที่มีในประเทศในกลุ่มสหภาพยุโรป ไม่มีจำหน่ายในประเทศไทย

ผู้ป่วยที่เกิดภาวะตับอ่อนอักเสบเฉียบพลันจากยา methimazole ไม่ควรกลับมาใช้ยาซ้ำอีก แม้ว่าภาวะตับอ่อนอักเสบเฉียบพลันจะหายเป็นปกติแล้ว เนื่องจากอาจเกิดภาวะตับอ่อนอักเสบเฉียบพลันซ้ำได้ในเวลาที่เร็วกว่าครั้งก่อน และอาจมีความรุนแรงถึงแก่ชีวิต

เอกสารอ้างอิง

1. European Medicines Agency. New product information wording – Extracts from PRAC recommendations on signals [Online]. Accessed on September 4, 2019. Available from: <https://www.ema.europa.eu>
2. Government Digital Service. Carbimazole: risk of acute pancreatitis [Online]. Accessed on September 4, 2019. Available from: <https://www.gov.uk/drug-safety-update/carbimazole-risk-of-acute-pancreatitis>

ชนิดของ วัคซีน	สายพันธุ์ของไวรัส	
	ค.ศ. 2019 (Southern strain) (ของเดิม)	ค.ศ. 2019 – 2020 (Northern strain) (ของใหม่)
สำหรับ Quadrivalent Influenza vaccine	● A/Michigan/45/2015(H1N1) pdm09-like virus ● A/Switzerland/8060/2017 (H3N2)-like virus ● B/Colorado/06/2017-like virus (B/Victoria/2/87 lineage) ● B/Phuket/3073/2013-like virus (B/Yamagata/16/88 lineage)	● A/Brisbane/02/2018 (H1N1)pdm09-like virus ● A/Kansas/14/2017 (H3N2)-like virus ● B/Colorado/06/2017-like virus (B/Victoria/2/87 lineage) ● B/Phuket/3073/2013-like virus (B/Yamagata/16/88 lineage)
สำหรับ Trivalent Influenza vaccine	● A/Michigan/45/2015 (H1N1)pdm09-like virus ● A/Switzerland/8060/2017 (H3N2)-like virus ● B/Colorado/06/2017-like virus (B/Victoria/2/87 lineage)	● A/Brisbane/02/2018 (H1N1)pdm09-like virus ● A/Kansas/14/2017 (H3N2)-like virus ● B/Colorado/06/2017-like virus (B/Victoria/2/87 lineage)

องค์การอนามัยโลกได้ประกาศเปลี่ยนแปลงสายพันธุ์ของไวรัสที่เป็นส่วนประกอบของวัคซีนป้องกันไข้หวัดใหญ่สำหรับช่วงครึ่งหลังของปีนี้ โดยที่สายพันธุ์ของไวรัสไข้หวัดใหญ่ที่นำมาใช้เป็นองค์ประกอบวัคซีน northern strain ปี ค.ศ. 2019 -2020 มีรายละเอียดดังแสดงในตารางข้างต้น ความแตกต่างหลักที่ชัดเจน คือการเปลี่ยนแปลงสายพันธุ์ไวรัสไข้หวัดใหญ่ชนิด A ที่มีการเปลี่ยนแปลงยกชุดจากเดิม ทำให้มีแนวโน้มว่าจำเป็นต้องจะมีการรับวัคซีนกระตุ้นในผู้ที่เคยฉีดมาแล้ว

ทั้งนี้วัคซีนป้องกันไข้หวัดใหญ่สายพันธุ์ใหม่ (ค.ศ. 2019 – 2020) จะเริ่มมีการจำหน่ายประมาณเดือนตุลาคม พ.ศ. 2562 เป็นต้นไป (อาจล่าช้ากว่านี้เล็กน้อย)

เอกสารอ้างอิง

1. WHO. Recommended composition of influenza virus vaccines for use in the 2019-2020 northern hemisphere influenza season [Online]. Accessed on September 4, 2019 Available from: https://www.who.int/influenza/vaccines/virus/recommendations/2019_20_north/en/
2. WHO. Recommended composition of influenza virus vaccines for use in the 2019 southern hemisphere influenza season [Online]. Accessed on September 4, 2019 Available at: https://www.who.int/influenza/vaccines/virus/recommendations/2019_south/en/

Tenofovir alafenamide fumarate และ Tenofovir disoproxil fumarate แตกต่างกันอย่างไร

เนื่องจากขณะนี้ รพ.ศิริราช มียาชื่อ tenofovir alafenamide fumarate (TAF) เป็นยาต้านไวรัสที่เป็น prodrug อีกรูปหนึ่งของ tenofovir เช่นเดียวกับกับ tenofovir disoproxil fumarate (TDF) ดังตารางต่อไปนี้

ชื่อสามัญ	Tenofovir alafenamide fumarate 25 mg	Tenofovir disoproxil fumarate 300 mg
ชื่อการค้า	Vemlidy®	Ricovir® Tenofovir GPO®
ข้อบ่งใช้ (FDA labeled Indications)	Chronic hepatitis B	Chronic hepatitis B HIV infection
ขนาดยาปกติ	25 mg วันละ 1 ครั้ง	300 mg วันละ 1 ครั้ง

ซึ่ง TAF มีข้อดีคือสามารถดูดซึมเข้าเซลล์ได้ดีกว่า ทำให้ใช้ขนาดยาเพียง 25 mg และมีผลข้างเคียงต่อกระดูกลดลงน้อยกว่า TDF เนื่องจาก TDF ถูกเปลี่ยนเป็น tenofovir ในพลาสมา ทำให้เกิดพิษต่อกระดูกและไตได้ ในขณะที่ TAF จะถูกขนส่งไปยังเซลล์เป้าหมายเป็นหลัก แล้วจึงเปลี่ยนเป็น tenofovir ภายในเซลล์ แต่ข้อเสียของ TAF คือมีผลข้างเคียงเพิ่มระดับไขมันในเลือดมากกว่า TDF

เอกสารอ้างอิง

จุฬารัตน์ ศศิวิรางกูร. Tenofovir Disoproxil Fumarate (TDF) และ Tenofovir Alafenamide Fumarate (TAF). วารสารเพื่อการวิจัยและพัฒนา องค์การเภสัชกรรม 2561;25(1):20-22.

วัคซีนดักจับที่มีในโรงพยาบาล และขนาดที่แนะนำตามอายุ

วิธีการใช้: ฉีดเข้ากล้ามเนื้อ (intramuscular, IM)

- สำหรับเด็กแรกเกิด ทารก และเด็กเล็ก: ให้ฉีดบริเวณต้นขา ด้านหน้าค่อนข้างด้านนอก (anterolateral thigh)
- ในเด็กโตและผู้ใหญ่: ควรฉีดบริเวณต้นแขน (deltoid region) ไม่ควรฉีดที่สะโพก
- ข้อควรระวังในผู้ป่วยบางกลุ่ม เช่น ผู้ที่มีเกล็ดเลือดต่ำ หรืออยู่ในภาวะเลือดออกง่าย อาจฉีดวัคซีนเข้าใต้ผิวหนัง (subcutaneous) ได้

วัคซีนที่มีในโรงพยาบาล และขนาดที่แนะนำตามอายุ

1. Engerix-B ขนาด 10 mcg และ 20 mcg (ต้องชำระเงินค่าวัคซีน)
2. Hepatitis-B (rDNA) Vaccine SII ขนาด 20 mcg (วัคซีนฟรี จ่ายหน่วยงานเท่านั้น)
 - อายุ 0-19 ปี: 10 mcg (0.5 mL)
 - อายุตั้งแต่ 20 ปีขึ้นไป: 20 mcg (1 mL)

หมายเหตุ: ขนาดที่แนะนำขึ้นกับชื่อการค้าของวัคซีน

เอกสารอ้างอิง

1. Hepatitis B vaccine (rDNA) [package insert]. India: Serum Institute of India.
2. Engerix™-B [package insert]. Belgium: GlaxoSmithKline; 2014.
3. กรมควบคุมโรค. ตำราวัคซีนและการสร้างเสริมภูมิคุ้มกันโรค ปี 2556. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา; 2556. หน้า 84-5.

สอบถามข้อมูลยาและพิษวิทยา โทร 9 - 7007

สอบถาม Medication Reconciliation (MR) โทร 9 - 6964

สอบถามเรื่องแพ้ยา และประวัติการแพ้ยา โทร 9 - 9555

มีอะไรในฉบับนี้

- ❖ ภาวะดักจับอวัยวะเย็บพลาโน จากยา Methimazole
- ❖ การเปลี่ยนสายพันธุ์ไวรัสใน วัคซีนป้องกันไข้หวัดใหญ่
- ❖ Tenofovir alafenamide fumarate และ Tenofovir disoproxil fumarate แตกต่างกันอย่างไร
- ❖ วัคซีนดักจับที่มีใน โรงพยาบาล และขนาดที่แนะนำตามอายุ

ปีที่ 18 ฉบับที่ 12

เดือนกันยายน 2562